

Kikin Warnikuykuna - Tawañiqin Número

*Yuyayniykunapa Takyayninkuna hinaspa Qunqaypa Hatun Manchariynin:
Yachachikuykuna Profeciamantawan Historiapmantawan*

Jeff Pippenger
2023-08-08

¿Pitataq yachachinqa yachayta? ¿Pitataq hamut'achinqa yachachiyta? Ñuñumanta qispisqakunata, ñuñuñaqmanta rakisqakunata.

Kamachiyqaqa kamachiyqapi kanan, kamachiyqapi kamachiyqa; siq'iqqa siq'ipi kanan, siq'ipi siq'iqqa; kaypi aslla, chaypipas aslla:

Simisqa siminwan, huk rimaywanpas kay llaqtaman rimarinqa. Paykunaman nirqan: Kaymi samay, chaywan sayk'usqa runata samachinkichik; kaymi kawsarichiy. Chaywanpas mana uyariyta munarqankuchu.

Ichaqa Señorpa siminqa paykunapaq karqa: kamachiy hawanpi kamachiy, kamachiy hawanpi kamachiy; siq'i hawanpi siq'i, siq'i hawanpi siq'i; kaypi aslla, chaypipas aslla; hinaqtiinmi purinqaku, qhipaman urmanankupaq, p'akikunankupaq, toqllapi urmanankupaq, hinaspa hap'isqa kanankupaq. Isaías 28:9–13.

Kay Isaías manta kay versículokunaqa kutin-kutinmi Habacucpa Tablankunapi rimasqa kashan. Kaypiqa ñawpaq versículokunamanta huk iskay puntollata llamk'aspa hap'iyta munani, kunan rimanaman yapaykuspa. Kay pasajemi rikuchin huk llactata, mayqinchus huk pruebata mana pasarankuchu, imaraykuchus paykunaqa “riqsinqa, qhipaman urman, p'akirun, toqllaman urman, hinaspa hap'isqa kan.” Paykunaqa huk llactam karqan, mayqinkunachus huk pruebapi pantaranku imapaq Dios munarqan paykunata “yachachiyta”, “hamut'achiyta”, “yachayta” utaq “doctrinata” yachaqaykuchiyta. Chayqa huk pruebam karqan, aswan yapasqa yachayta hamut'anamanta sayasqa; chayrayku Danielpa chunka iskayniyuq qapitulunapi yachaqkunata hinaspa mana allin runakunata t'aqasqa kikin pruebam karqan, tukuy profetakunaqa acuerdopi kaspas pacha tukukuqta reqsichinku. Daniel chunka iskayniyuqpiqa “yachaqkuna” hamut'anku, ichaqa “mana allin runakuna” mana hamut'ankuchu yapasqa yachayta.

Kay pasajemi Isaías manta runakunaqa “Señorpa siminwan” pruebaykusqa karqanku, chay simitaq “mana uyariyta munarqankuchu.” Chaytaq, paykuna rechazakusqanku kaq específico “Señorpa simin,” chaymi saqerqan “yachaypa” yapakuyninta “entiendeyta” atiykunapaq, karqan bíblicopi kamachikuq regla, mayqenmi sut'inchin imayna allinta profecía historiakunata tinkuchinanpaq. Isaías manta pasajemi urmaqkunaqa rechazakusqanku chay reglata, mayqenmi reqsichin profecía historiata entiendenapaq maskananchikta chay líneaqa “kaypi aslla, chaypitaq aslla” nisqaman hina. Pruebata paqarichiq Señorpa simin, paykuna rechazakusqanku, karqan técnica, profecía líneas kaymanta chaymantapas akllanapaq, hinaspataq chay akllasqa profecía historia líneas hukninta paralelo hina churayta wakin profecía historia líneasman, chaykunaqa kaqlata tema rimanku. Chay hina línea patapi línea churay ruraypa allin llusqisqanqa chiqap profecía

interpretaypa reglankunata aplicasqanmanmi sayan. Chay reglakunaqa, “preceptos” kaspanku, hukllachasqa kanankupaqpas, Bibliapi kaypipas chaypipas tarikunku. Isaiaspas prueba pampapi pantayuq vírgenesninqa pantanku imaraykuchus qunqarqanku, aswan hatun mana qunqananku kaqta, chayqa kaymi: historiaqa kutin kutinmi kaqmanta.

“Manam ima hamuq p’unchaykunamanta manam imatapas manchakunanchikchu, aswanpas manchakunanchikqa kanmanmi Señor imaynatachus pusawarqanchikta, hinallataq ñawpaq historiaykupe yachachisqanta qonqarusqanchikrayku.” Life Sketches, 196.

Diosqa manam pantasqa kaypa qallariqninqa kanchu, chay chiqqaq sinch’i takyayninmi kayqa: Bibliapi llapa profetakunam kikin profetiko siq’ita reqsispa rikuchkanku. Manam llapallankuchu chay siq’ipi kikin pacha ruwaykunata rikunku, ichaqa pacha tukukuypi kachkan chay kikin ruwaykuna siq’illam sapa kuti. Chayqa prueba tiempo tukukuymán apaq ruwaykunam, chaymanta qatiqta qanchis qhipa onqoykunam hamun, chaykunataq Cristoq Iskay Kutimuywanmi tukukun. Huk profetapa willakuyninqa chay historiapa siq’inpi Diospa simin kasuq runankunamanta kanman, ichaqa huk profetapa qhawariyninqa Diospa mana simin kasuq runankunamanta, utaq Estados Unidosmanta, Vaticano manta, Naciones Unidasman, kay pachapa rantikuqkuna manta utaq Islammanta kanman; ichaqa sapa kutiqa chay kikin siq’illam.

Malaquíaspas Elíasmanta willakuynin, hinallataq Apocalipsis libroq huk, chunka tawañiyuq, hinaspas chunka pusaqñiyuq capitulokunapi rikuchisqa willakuykuna, chaymanta Daniel qillqaq chunka hukniyuq hinaspas chunka iskayniyuq capitulokunapa willakuyninpas, llapallanmi chay kikillan willakuy kanku. Llapallanmi chay kikillan historiapa siq’in, ichaqa sapankankuqa willakuymán qusqanku huk sapa, aswan reqsisqa yanapayninkuwan.

Imatataq casi llapan runakuna mana allinta entiendenchu chay especial mensajemantaqa kaymi: Diospa llaqtanmanqa chaylla rikuchisqa kan, runakunapa probacionninku tukukunankupa qayllanpiña. Yachaspanchikmi chay especial mensajeqa sapa kuti willakuyta rurashan probacionpa utqaylla wichqanankumanta, Bibliapi probacionpa wichqanankupa aswan sut’i rikuchikuyninman hina ichaqa qhawarisunchik.

Mayqinchikqa, aswanpas mayqinchik kachun; qhellichasqaqa, aswanpas qhellichasqa kachun; chiqap runaqa, aswanpas chiqap kachun; ch’uyanchasqaqa, aswanpas ch’uyanchasqa kachun. Apocalipsis 22:11.

Manaraq puchukanan pacha tukusqanmanta willakusqa kananpaq hanaq santwariupi chunka hukniyuq versiculopi simikunawan, kanqa huk sapaq profétik willakuy, Apocalipsis qelqamanta, Diospa kamachinkunaman kichasqa.

Hinallataqmi, niwanmi: “Ama kay p’anqapi qillqasqa willakuy hamuqkuna rimaykunata sellaychu, pachas qayllañam kachkan. Mana chaninnaq runaqa, astawanpis mana chaninnaq kachun; qhellichasqa kaqpas, astawanpis qhellichasqa kachun; chanin kaqpas, astawanpis chanin kachun; santo kaqpas, astawanpis santo kachun.” Apocalipsis 22:10, 11.

Diospa llaqtan runakunanmi qanchis qhipa plagas manaraq chayamuchkaptin huk sapa profétik willakuyta reqsinanku tiyan. Chay “pacha qayllañam” kaptin “kay libropa profecían”

(Apocalipsispa profecía) ñawpaqta sellasqa kasqa kichasqa kanan tiyan. Apocalipsis libropi sellasqa profecía sapallanmi qanchis truenokunapa profecía.

Hinaspanmi ricurirqani huk atiyuniyuq angelta hanaq pacha-manta uraykamuchkaqta, phuyuwan p'achallisqata; uman patapitaq k'uychi karqa, uyanpas intihina karqa, chakinakunataq ninapa sayaq pilarkunahina. Maquinpitaq kichasqa huch'uy qillqana librowan karqa; paña chakintaq lamar qochaman churarqa, lloq'e chakintaq hallp'aman, hinaspan sinchi qapariyta qaparirqa, imaynan leon qaparinqa hinata; qapariptintaq qanchis illapakuna rimariyninkuta rimarirqaku. Qanchis illapakuna rimariyninkuta rimariptinkuñataq, noqaqa qillqanaypaña kasharqani; chaymantataq uyarirqani huk simita hanaq pacha-manta niwaqta: “Qanchis illapakuna imakunatachus rimarirqaku, chaykunata sellay, ama qillqaychu,” nispa. Apocalipsis 10:1–4.

Runakunaq kamachisqa pacha wichq'akunanmanta aswan qayllapiña, “pachaqa qayllaña” kaptin, Bibliamanta huk sapa cheqaq yachachiy kichasqa kanqa, chaymi reqsichinqa “imakunachus utqaylla pasanankupaq kashan.” Apocalipsis chunka kaqpi atiyuniyuq angelkunap nisqaqa Jesucristo kikinmi, paymi León hina qaparirqan.

“Juanman yachachiq hatun ángelqa manam huk runachu karqa, aswanqa Jesucristo kikinmi karqa. Paqopa alliq chakinta lamar qochapi churaykuspa, lluc'i chakinñataq ch'aki hallp'api churaykusqanqa, ima ruwasqanta rikuchin, Satanáswan hatun ch'aqwaypa tukukuynin p'unchawkunap qhipa escenankunapi. Kay sayayninpa sut'inchin tukuy hallp'a hawapi llapa atiyuniyuq kasqanta, kamachikuyniyuq kasqantapas. Ch'aqwayqa wiñay watakunamanta watakunaman aswan kallpachakuspa, aswan sinchiyakuspa hamusqa, chay hinallataqmi tukukuq escenakunakamapas purinqa, tutayaq atiqkunap sumaq yachaywan ruwasqan llank'ayninku patanman chayanankama. Satanásqa, mana allin runakunawan hukllachasqa, llapa kay pachata, hinallataq iglesiakunatapas, cheqaq kayta munakuyninta mana chaskiqkunata, pantachinqa. Ichaqa hatun ángelqa uyarisqa kananpaq mañakun. Hatun qapariyniyuqwanmi qaparin. Paq sutinmanta rimayninpa atiyinta, kamachikuynintapas rikuchinanmi tiyan, cheqaq kayta awqanakupaq Satanáswan hukllakuykuqkunaman.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Tukukuypiqa, “iglesiakuna” nisqakunaqa “Satanás” engañasqa kanku, imaraykuchus mana chaskirqankuchu “cheqaq kay”pa munakuyninta. Hermana White chayraq rimarisqa iskay Tesalonicensesmanta pasajepi “cheqaq kay” nisqa simiqa, griegopi hatun ñawpaq simim, hebreopi “cheqaq kay” nisqata tikrasqa simimanta paqarisqa; chay hebreo simiqa kimsa hebreo qillqawan ruwasqa kashan, hinaspataq Alfa y Omega-ta rikuchin. ¿Kanmanchu Biblia ukupi ima prueba, ñawpaq rimariy kamachikuywan tinkisqa cheqaq kayqa, Cristoq carácter-ninpa huk atributo-ninta rikuchispa, chay p'akisqa cheqaq kay kasqanmanta, chaymantap kallpasapa pantayman urmayta paqarichisqanmanta?

Kunan ñuqayku mañakuykiku, wawqeykuna, Señorninchik Jesucristo hamuyninrayku, hinaspa paywan huñunakusqanchikrayku, ama utqayllamanta yuyaynikichikpi kuyuchisqa kaychikchu, nitaj mancharisqa kaychikchu, nitaq espiritumanta, nitaq simimanta, nitaq qillqasqamanta, hina ñuqaykumantapas kasqanta hina, Cristopa punchawnin qayllaña kashan nispa. Ama pipas ima

ñanwanpas qankunata llullachichunchu; chay punchawqa manaraq chayamunqachu, ñawpaqta hatun urmay hamuptinraq, hinaspa huchayoq runa rikuchisqa kaptinraq, chinkaypa churin; paymi Dios nisqapa, otaq yupaychasqa kasqapa llapanninpa contra sayarun, hinaspa llapanmanta aswan hatunchakun, chayhinaqa Dios hina Diospa templonpi tiyaykuspa, kikinta Dios kasqanta rikuchikun. ¿Manachu yuyarinkichik, qankunawanraq kaspas kaykunata nisqayta? Kunanqa yachankichikñam imachus hark'ashan paypa pacha chayamunankama rikuchisqa kananpaq. Mana allin ruwaypa pakasqa kaqninqa ñam llamk'ashanña; ichaqa kunan hark'achkaqla hark'achkanqa, chawpimanta hurqusqa kanankama. Hinaqtinmi chay mana allin kaq rikuchisqa kanqa, mayqintachus Señor siminpa samayninwan tukuchinqa, hinaspa hamuyninpa k'anchariyninwan chinkachinqa: paypa hamuyninqa Satanaspas rurayninman hinam, llapa atiyniyoq kaywan, señalakunawan, llulla musphay rikuchikuykunawan, hinaspa llapa mana allin kaypa llullachikuyninwan chinkaqqunapi; imaraykuchus cheqaq kayta kuyaywan manam chaskirqankuchu, salvasqa kanankupaq. Chayraykun Diosqa sinchi pantachikuyta paykunaman kachamunqa, llullata creenankupaq; llapankuta condenasqa kananpaq, mayqinkunachus cheqaq kayta mana creenqankuchu, aswanqa mana allin kaypi kusikuyta tarirqanku. 2 Tesalonicenses 2:1–12.

Kay pasaje Tesalonicamantaqa achka kuti rimarisqa karqan Habacucpa Tablakunapi, chayrayku kunanqa huk pisilla rimariyllata ruwasasqa. Ima Sister White sutichan “Satanaspas musphaypaq rurayninta”, chayqa Pabloq “Satanaspas llamkaynin tukuy atiywan, señalkunawan, llulla musphachikuq admiraykunawan” nisqanmi. Sister Whitewan Pablowan reqsichisqa pantachikuq llamkayqa qallarin Estados Unidos llaqtapi domingo kamachiypi.

“Papapa kamachiy nisqanta kallpachaspa, Diospa kamachinwan churakuspa, suyunchikqa allin kaymanta tukuy hinantinpi t'aqakunqa. Protestantismom maquina mast'arisan chay hatun chinkay patapi Roma atiyniyoqpa maquinwan hap'inanpaq, ukhu t'uqu patamanta mast'arisan espiritualismowan makikuykunapaq, kay kimsa kutin huñunakuypa kallpan urapi suyunchikqa Constitucionninpa sapa principiunta ñaqaychaspa, Protestant hinaspa republicano gobiernom hina kasqanmanta, papapa llulla yachachikuyninkunata hinaspa pantachikuyninkunata mirachinapaq kamachiypas ruraranqa chayqa, hinantinmi yachasunman Satanaspas admiray atikuy rurasqanpaq pacha chayamushasqanta hinaspa tukukuyqa qayllamña kasqanta.” Testimonies, volume 5, 451.

Kay Tesalonicensekunapi kay rimanapi yuyaychaskanchikpi, Pabloqa tawa sutinchaykunawanmi pacha tukuypi papa-ta reqsichin. Papaqa “huchapa runa”mi, payqa “chinkaypa churin”mi, payqa “mana allin ruwaypa pakasqa misterion”mi, hinallataq “chay mana allin”mi. Pabloqa chay tawa sutikunamanta aswan huknin papaq característicankunatapas qon, imaraykuchus willawanchikmi papaqa, (Pabloqa p'unchayninpiqa manaraq hamuq kaspa) “paypa tiempompi rikuchisqa kanqa” nispa.

Papaqa “tiempompin sut'ita rikurisqa kanqa”; kayqa Bibliapi aswan sut'i qhawarisqa prueban, ichaqa mana sapallan biblia yachachiychu; aswan sut'i biblia yachachiyqa, Roma iglesiapa papaqa Biblia willakuykunapi anticristo kasqanta, qanchis sapaq, chiqap, directota Biblia nisqankunawan sayachisqa kachkan, chaypi reqsichispa ima “tiempo” papadoqa kay pachata kamachinqa nisqanta, chaylla “tiempo” runakuna Tutayay Pacha nisqankuta. Bibliaqa papata papadotahina reqsichin,

kutin kutinta sut'ichaspa chiqap "tiempo" p'unchaykuna, 538 watamanta 1798 watakama, maypachachus papadoqa kay pachata kamachinqa. Pabloqa nirqan: payqa tiempompin sut'ita rikurisqa kanqa.

Pablospas sut'intaqmi reqsichinpas nintaq papa kasqanta, payqa "Dios sutiyoqmanpas, yupaychasqa kaqmanpas llapanman contrampas sayakuspa, hawanman hich'arikuspa; chayhinaqa Dios hina Diospa templonpi tiyaykun, kikinmanta rikuchikuspa pay Dios kasqanta." Kaywanqa, huk imakunawan kуска, reqsichinmi Bibliapa profeciankunapi anticristo nisqaqa religionmanta huk unancha kasqanta. Manan Hitlerchu, manataq Alejandro Hatunpaschu. Kayqa astawan aswan sut'iyachin papa reqsichisqanta, imaraykuchus manan huklla religioso tiranochu, aswanqa Diospa templon ukhupi kasqanta willakuspa huk religioso tiranom. Anticristoqa cristiano iglesiapa ukhupin tiyaykusqanta ninqa.

Pablomantaq Danielmantaq nisqanman hina, papanqa paypa sut'inchasqa cristiano iglesianpi kashaspa, Diospa trono patapi tiyayta munarqa, tukuy imakunamantapas aswan hatunchasqa kayta munarqa Satanaspа karakterninta rikuchin. Pablomantawan Danielmantawan nini, imaraykuchus aska Biblia qhaway komentariokuna reqsinku, Pablom nisqanta, papanpa huk karakterninqa llapa hinantinpi payllamanta yuyasqa runa kasqanmantam, Pablomqa Danielpa qillqasqanmantalla kutichisqa kasqanta, Daniel libro chunka hukniyuq kapitulumanta, maypichus Daniel chaypi qillqan:

"Reyqa munasqanman hina rurangqa; payqa kikinta hatunchangqa, llapa dioskunamanta aswan hatunpaq kikinta churangqa, hinaspa dioskunaq Diosninpa contranpi musphayta apaq simikunata rimangqa; phiñakuypas hunt'akapunankama allinllata purinqa, imaraykuchus chay kamasqa kaqqa rurasqa kanqa. Daniel 11:36."

Pabloqa papaq narcissista kasqanta rimarispа, Danielpa versonta huknirayman nispa willakun: papaqa "llapan Dios sutiwan sutichasqa, utaq yupaychasqa ima kasqanpa hawanman churakuspa hich'arisqa; chayhinaqa payqa Dios hina Diospa templonpi tiyaykuspa, kikinta Dios kasqanta rikuchikun." Danielpi chay verso, papadonpa kasqanta reqsichiq, "pachata"pas rimarin, mayqinmi papadon antikristo kasqanta "rikuchinapaq" wakichisqa karqan; imaraykuchus nin papadonqa "allin purinqa" "phiñakuypa hunt'asqa kaynin" kama.

"Piñasqa phiñakuy" tukukapun 1798 watapi, chayrayku Daniel kay versículopi (manam kayqa qanchis chiqap chiqanmanta maykunapi Danielwan Apocalipsis qelqakunapi 1260 wata historiata rimashaqchu), ichaqa chiqapta reqsichin papal atiyiniyuqta, hinallataq señalanmi chayqa "wañuchiq ch'aqwasqa k'irita" chaskirqan, imaynachus Juan sutichan, 1798 watapi. Chhaynaqa, kay versículo reqsichin papal kamachiy pacha tukukuyninta, mana ichaqa reqsichispa chay kamachiy pacha hayka unay kasqanta.

Chay pasaje-pi, Pabloqa hinallataqmi riqsichin huk atiyniyta, mayqenchus papadokunapa atiyininta hark'arqan pacha llapanta kamachiyta hapiq hamunankumanta 538 watapi, nisqanpi Tesalonicapi kaqkunaman, paykunaman qillqashaqtin, ñam kay sapa cheqaq yachayta yachasqankuta. Tapuyta oqarirqan: "¿Mana yuyarinkichikchu, qankunawanraq kaspera, kaykunata nisqayta?" Payqa yuyarichin paykunata ñam yachasqankuta "imatachus hark'achkan" nisqanta (kayqa nin hark'an),

papadokunaqa mana atinankama, “tiempompi rikuchisqa kanankama.” Chay atiyiniy, mayqenchus ñawpaqta papadokunamanta purirqa hinaspa hark’arqan pacha llapanta kamachiyta hapiq hamunankuta, chaymi karqan pacha llapanta kamachishaq atiyiniy, may p’unchawchus Pablo chay carta-ta qillqarqan. Chayqa karqan ñawpa Roma mana cristianokunaq. Pablo qillqarqan chay ñawpa Roma mana cristianokunaq “ñanmantam hurqusqa kanan” nispas, chay hina papadokuna pacha llapanta kamachiyta hapiq hamunankupaq.

Kay yachaymi William Miller-ta pusarqan Danielpa qillqanpi “sapa p’unchay” nisqawan rikuchisqa atiyiniyoqqa pagano Roma kasqanta reqsinanpaq. Adventismoqa reqsinmi imayna sayasqanta, chayraykutaq llapa William Millerpa profetiko yuyaykunaqa Danielpa hinaspa Apocalipsispa qillqankunamanta hamusqanta, chay iskay qillqataq pagano Romapa hinaspa papal Romapa iskay ch’usaqchachiq atiykunamanta rimanku. Tesalonicensespi kaq pasajepi Millerqa, ñaqha yachasqaña kaspa—imaynam llapa protestantekuna p’unchayninpi yacharqanku hinata, papaqa anticristo kasqanta—maypachachus reqsirqan pagano Romaqa papal kamachikuypa ñawpaqninpi sayaq historiapi atiyiniyoq kasqanta, hinaspa Pablo nisqanta pagano Romaqa hurqusqaña kananpaq papadoqa kay pachapa tiyananman wicharinanpaq ñawpaqta, chaymanta payqa Danielpa qillqanwan hinaspa “sapa p’unchay” nisqawan tinkuchirqan, maypichus kinsa kutita rimarin “sapa p’unchay”qa “hurqusqaña” kananpaq kasqanta manaraq papadoqa kay pachata munayninman churanankama. Pablopa testimoniummi Miller-ta qawarichirqan pagano Romaqa Danielpa “sapa p’unchaynin” kasqanta; chaymantapacha payqa reqsirqa Danielpa iskay ch’usaqchachiq atiykunaqa pagano hinaspa papal Roma kasqankuta. Kay chiqaqmi Millerita kuyuy paqarisqanpa cimienton nin. Adventismoqa kunan p’unchawpi Millerpa llamkayninta cheqaqtapuni qhesachan, ichaqa sapaq yachanmankupuni kay qhawariyqa, Miller imayna yuyayninta wiñachirqan Danielpi “sapa p’unchay” nisqamanta, chaymanta sut’inchasqanta: Pablo nisqan hina, papal atiy paqarinanta “hark’aq” atiy, mayk’aqchus hurqusqaña karqan, pagano Romam karqan; chaymi kay imakunamanta Millerpa yuyayninta allin reqsichin.

Daniel qillqapi “sapa p’unchaw” nisqapa cheqan yachayninwan, chayqa pagano Roma nisqamanta unanchasqa kasqanrayku, mayqenchus ñawpaqta hamurqan papal Roma qhapaq suyuq ñawpaqman, mayqentachus Daniel qillqarqan ch’usaqyachiq millay cheqnisqa hina, chaymanta Millerqa atirqan Bibliapi willasqa qhapaq suyukunawan tinkisqa profetiko p’unchawkuna reqsiyta; hinaspataq yuyaynin kay qhawariykunaman kicharisqa kaptin, huñurqan huk serie cheqaqkunata, mayqenkunachus Adventismopa cimientonkunata rikuchin. Chay cheqaqkunaqa waqaychasqa qhiparirqan 1843 hinallataq 1850 watakunapi ñawpaq pionerokunapa iskay tablankunapi. Chay cheqaqkunaqa Adventismopa cimientonmi, hinaspataq “pacha” nisqapa reqsikuyninmanmi sayarqan. Ima historiatataq cimientokuna churakusqa karqan chayqa, Habacucpa Tablankunamanta rimanakuykunapi huk ñawpaq kaq rimanakuymin.

Habacucpa Tablankunapi mana rikuchisqa kasqanqa kaymi: tiempopi sayarichisqa cimientokuna huk estructurata paqarichirqanku, chaymanta qhepa wiñay ayllupaq allin qhawayta qusqanrayku, cimientokuna hina rikuchisqa cheqaqkuna kasqanta reqsinankupaq. Karqan huk ñawpaq cheqaq, chaymi cimientopi churakusqa aswan ñawpaq rumi karqan; ichaqa Danielpa libronpi “sapa p’unchay” nisqaqa mana Millerpa ñawpaq cheqaqninchu karqan. Miller hatarichisqa karqan huk

cimientota ruwanampaq; chay cimientopi ñawpaq rumi tukunanpaq cheqaqqa karqan Levítico iskay chunka suqtayuqpi “qanchis kutikama” nisqa cheqaqmi. Ichaqa “sapa p’unchay” nisqa cheqaq mana kaptinqa, Miller manam reqsiyta atinqachu karqan chay profeciapa estructuranta, mayqentachus reqsinan karqan ñawpaq angelpa willakuyninta qhawarichinampaq. Estructuranninqa profeciata iskay chinkachiq atinyuqkunapa qhawariyninman churaymi karqan. Millerqa dragonta (Roma pagana) hinaspa bestiata (papado) rimapaykarqan. Kimsa kaq angelqa dragonta (Naciones Unidas), bestiata (papado), hinaspa llulla profetata (Estados Unidos) rimapan.

Sichus llapa, mana wakinllatachu, aswanpas llapanta, Millerita runakuna iskay santu pionero qillqa-tablaspi churakusqan tiempo-profeciakunata chaskinman chayqa, chay runaqa chay chiqaqkunata sapallanmi allinta maskhayta munanman. ¿Imaynataq chaskinki, mana hayk’aqpas qampaq kikiykiwan qhawarispas watukusqaykita? Sichus chay pacha, cimientopaq chiqaqkunata maskhaq runakuna chay chiqaqkunata kikinkupaq pruebayta ruwananpaq personal responsabilidadninkuta hap’inman, hinaspataq chay llapa chiqaqkunata chaskinman, chayqa qaqqa patapi sayachisqam kanku, manataq aqu patapichu.

“Diospa qhawaqnin hina Sionpa perqanpi sayaqkunata runakuna kachunku llaqta manaraq chayaptin peligrokunata rikuyta atiq,—cheqaq kayta pantaymanta, chanin kayta mana chanin kaymanta sut’inchayta atiq runakuna.”

“Willakuyqa chayamunña: manam ima kaqpas yaykunanpaq saquesqa kananchu, chay yuyay iñiypa cimientonta chinkachinampaq, mayqin patapiqmi ñoqayku ruwaspa hamusqayku 1842, 1843, hinaspa 1844 watakunapi willakuy chayasqanmantapacha. Ñoqaqa kay willakuypin karqani, hinaspataq chaymantapacha kay pachapa ñawpaqenpi sayarqani, Diospa ñoqaykuman qosqan k’anchayman cheqaqta kasukuspa. Manam munaykuchu chakiykuta uraykachiya chay patamanta mayqinpim churakusqa karqan, sapa p’unchaw Tatata tukuy sonqowan mañakuspa mask’asqayku k’anchayta. ¿Yuyankichu Diospa ñoqa-man qosqan k’anchayta saqerquyman kasqanta? Chayqa wiñay Rumi hina kanan. Qosqa kasqanmantapacha pusawasqanmi.” Review and Herald, April 14, 1903.

Pipas pacha profeciakunata, Millerita historiapi kaqkunata, uyariqkuna allinta qhawaychayta atinqaku, chaypaqmi qhawarina chay pacha profeciakuna rikuchisqan historiapi pachakunata. Kayqa nin pacha siqi patapi ruwaykunata rikuchiy llamk’ayta. Huk profecía yachaq runa, Milleritakuna Bibliamanta riqsichisqan, hinaspa qhepaman historiapa qillqasqanwan takyachisqan profético pachakunata qhawariy nivelninman chayaspa, riqsinqa pacha profeciapa qallariyninpi kaq historiaqa simbólicamente hinallataq chaylla profeciapa tukukuyninpi kaq historiata rikuchisqanta. Chay qhawariy nisqawan yachaq runaqa yachananmi historia kutimunanta. Chay yachay allin takyasqa kaptinqa, payqa rikunanmi Jesusqa tukukuyninta qallariyninwan rikuchisqanta.

Kay profeciapi llininmanta, kay pacha tukukuyninta “huk templota sayachiy” hina rikuchiymanta, yachaq runaqa yachanqa, cimientopi sayasqa temploman huk qhipa tukuchiq rumi churasqa kasqanta. Payqa rikunanmi, Millerpa rikuchisqanman apamunanpaq apasqa temploq cimientopa (Jesucristo-ta rikuchin, imaraykuchus mana huk cimientop churasqa kayta atinchu, Jesucristoqa sapan cimientop kashan), profético tiempo patapi ruwasqa cimientop kasqanta. Jesús qallariyta

tukuyninwan rikuchisqanrayku, yachaq runaqa hinallataq rikunanmi, tukuchiq rumiqa, temploq qhipa rumi—cimientowan tupanapaq kasqanta. Millerpaq temploq cimientoa profético tiempo karqa, ichaqa cimientoa mana chayraykullachu, Jesucristo punin karqa.

Diospa qowasqan munakuyninman hina, yachayniyuq hatun wasichaq hina, noqam cimientota churarqani, hukñataq hawanpi hatarichin. Ichaqa sapankama allinta qhawakuchun imaynatas hawanpi hatarichin. Huk cimientoa mana pipas churayta atinchu ña churasqa cimientoa hinaqa, chayqa Jesucristo kashan. 1 Corintios 3:10, 11.

Pabloka llank'asqanta reqsichin, huk templota sayachisqanmanta, chaypa tiyasqanta utaq qallariyninta pay churarisqanmanta. Payqa mana judío runakunapa apostolnin karqa, hinaspataq cristiano iglesiapa tiyasqanta churanapaq llamk'achisqa karqa. Chay kikin qillqasqapi Pabloka hinallataq reqsichin, cuerponchikkuna Santo Espíritu pa templon kasqanta. Kachkanmi hinallataq Salomonpa templo, hinaspa ch'inneq pampapi santuario, llapallanpa tiyasqankuna kashaqtin, llapallanpis Jesucristo hina rikuchisqa kanku. Chay tiyasqa Millerpa sayarichisqanqa Adventismopa templon karqa, hinaspa chay templopa tiyasqanqa cheqapuni Jesucristo kachkan; ichaqa aswan sut'itaqa, chayqa huk templo, espiritual hinaspa profético materialkunawan sayachisqa templo.

Chayqaq hatun rumiqa Jesús Cristo kananpaqmi kanan, ichaqa chay hatun rumiqa huk ñawpaq ñiqi profetiku kamachiytapas uqharinanmi; imaraykuchus Miller-manqa huk kamachiykunapa tantan qusqan karqan, chaypiqa Milleritakunaq ñawpaq kaq kamachiynin karqan “wata huk p'unchawpaq” nisqa kamachiy. Chay kamachiy mana kaptinqa, pacha profecíata reqsisqachu kanman, chayraykutaq mana ima tiyananchu kanman. Tukukuyninpiqa huk tinkuynin kananmi, Jesús Cristota (Tiyana) sut'ichaq, chayqa huk kamachiykunapa tantan ukhupi ñawpaq ñiqi kamachiy kananmi, chaymanta Jesús Cristoq Revelacionninta sayachin. Chay kamachiyqa, sut'inchayman hina, “ñawpaq rimay” nisqa kamachiymi, Cristoq kawsayninpa rikch'ayninta unanchaspa, qallariymanta tukukuyninta reqsichiq.

2 Tesalonicensespiqa, qespas mana chaskirqankuchu cheqaq kayta munaspa qespichisqa kanankupaq, cheqaq kayta rejechirqanku, griego simipi sut'inchasqa hina, hebreo simimanta hamuq, kimsa qillqawan rurasqa simimanta, Antiguo Testamentoqpi “cheqaq kay” nisqa t'ikrasqa hina. Chay huñu, kallpayoq pantayta chaskiqkuna, llulla simita creenankurayku, mana munarqankuchu kutiyta machu ñankunaman, Adventismoq cimientonkuna, iskay santu cartakunapi rikuchisqa hina. Chayrayku, unayñataña qhawarisqanchik pasajepi kaynata nin:

“Juanman yachachiq atiyniyuq angelninpa manam huk runachu karqa, aswanpas Jesucristo kikinmi karqa. Paqopa alliq makinwan lamar qochapi sayasqan, lluk'i chaqinwanñataq ch'aki allpapi sayasqan, rikuchin ima rurananta hatun ch'aqwaypa tukukuyninpi, Satanáswan. Kay sayayninpa sut'inchay tukuy kay pachapi aswan hanaq atiyinta hinaspa kamachikuyninta. Ch'aqwayqa wiñaymanta wiñaykama astawan kallpanchakuspa, astawan takyasqa karqa, hinaspa chayhinallataq rikuchikunanmi tukukuq escenakunakama, tutayay atiykunapa sumaq qispichisqa llamk'aynin aswan hanaqman chayanankama. Satanásqa, mana allin runakunawan hukchasqa, llapa pachata hinaspa cheqaq kayta munakuyninta mana chaskiq iglesiakunatapas pantachinqa. Ichaqa atiyniyuq angelqa uyarisqa kananpaq waqyan. Hatun

qaparikuyniyuqwanmi qaparin. Payqa kachkan vozninpa atiyinta hinaspa kamachikuyninta rikuchinanpaq, cheqaq kayta hark'anankupaq Satanáswan hukchasqakunaman.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Kay ñawpa pasajepi “cheqaq kayta mana munaspa chaskiq iglesiakuna” nisqaqa Danielpa, Mateopa mana allin, mana yuyayniyuq virgenkunan kanku; paykunatam Amos 8:12 rikuchin, Diospa qhipa willakuyninta maskhayta qallariqkankuñataq, ichaqa chayqa ñam qhiparinña kaptin. Qhiparinñan, Adventismopa cimientokunamanta huk llullata creenqaku rayku. Adventismoqa chay llullata ñawpaqta upyayta qallarín 1863 watapi, chaymantapachan llaqa ñanpi urayman ripullarqan.

Imatata qillqayta munani chayqa llapanman hina yuyayniymanta lloqsisqa, ari, ichaqa ¿ima musuq profetik akllay-k'anchaymi 1863 watamanta kay Adventismo-man yaykusqa? Ellen White nin Joneswan Waggonerpa 1888 watapi willakusqanmanta, chayqa paypa achka watakunaña willakusqan mensaje kasqanta. Paykunapa mensajenqa 1888 watapi Adventismo-paqa musuq hina, mancharichiq hina uyarisqa kasqanman hina, ichaqa chay musuq kaypas mancharisqapas mana musuq mensaje-raykuchu karqa, aswanpas Diospa llaqtanman 1863 watamanta pacha tiyanayuy rikch'akuq ñawsa kay rayku.

Ellen Whiteqa Adventismoqa Laodicea hina kasqapi kasqanta reqsichirqan 1863 watamanta ñawpaqtaña; chayrayku Laodiceapa ñawsa kayninqa 1863 watamanta ñawpaqtaña Adventismoman yaykuyta qallarisqa karqan. Ichaqa 1863 watapi iglesiaqa oficialllamanta saqerqan Levítico iskay chunka suqta qillqapi kaq “qanchis kuti” nisqamanta cheqaq kayta, chaymi karqan Miller tarisqan ñawpaq kaq “pacha willakuy”. Manam 1863 watamanta kaymanqa ima profético k'anchaypas Adventismopi rikurimusqachu! ¿Imataq cambiakurqan?

Templopa cimientonpa ancha ñawpaq rumi, profético pachaq hawapi sayachisqa karqan, hinaspataq Jesucristo-ta reqsichirqan, Adventismoq 1863 watapi wiksichisqa karqan. Millerpa templopa cimientonman churakusqan ñawpaq rumi, pachaq hawapi sayasqa, imayna Cristo Danielpi rikuchisqanman hina, pay kikin Palmoni hina reqsichikuspa, “admirable yupaychaq” nisqa kasqanman hina, chayqa rechazado karqan hinaspataq wiksichisqa karqan. Ancha ñawpaq rumi Miller tarisqan...

“Wiskusqa rumi qayllusqa willakuyta Cristo nispa, Israelpa historianakupi cheqaq pasasqa ruwaymanmi rikuchirqan. Chay pasasqa kaqqa ñawpaq templota hatarichiywanmi tupasqa karqan. Cristo ñawpaq hamuynin p'unchawkunapiqa huk sapaq churaynin karqan, chayrayku judíokunamanqa sinchi kallpawan rimapaykuspanmi chayanan karqan; ichaqa noqanchikpaqpas yachachikuyta apamunmi. Salomonpa templon hatarichisqa kaptin, perqakunapaq, cimientopaqpas hatun rumikunaqa llapanmi rumi qotopi wakichisqaña karqan; hatarichina cheqaman apamusqankumanta qhipamanqa manan ima llamk'anapas chaykunapiqa apaykachasqa kanan karqanchu; llamk'aqkunaqa maypichus kanan karqan chayman churayllatam ruranankupaq karqan. Cimientopi apanakunampaqmi huk rumi mana kaq hina hatun, huknirayku rikch'ayninwan apamusqa karqan; ichaqa llamk'aqkunaqa manan maypipas chaypaq tarirqankuchu, manataqmi chaskiyta munarqankuchu. Mana llamk'asqa ñanninkupi sirikusqanrayku piñachikuypaqmi paykunapaq karqan. Unaytam wisch'usqa rumi hina qhiparqan. Ichaqa rumi wasi hatarichikuna esquina rumita churayman chayaspaqa,

unaytam maskarqanku chay sapaq cheqata hap'iq, chaypi sayaykuspa hatun llasa hap'iqta apanapaq allin sayayninwan, kallpanwan, hinallataq allin rikch'ayninwan huk rumita tarinankupaq. Sichus kay ancha importante cheqapaq mana yuyayniyuq akllayta ruwankuman karqan chayqa, llapa wasipa allin kasqantaqa peligroman churankuman karqan. Intipa kallpanta, chirimanta rit'ipa chiriyninta, tempestadmanta maqanakuyta atipaq rumitam tarinanku karqan. Achka rumikunaqa imaymana p'unchawkunapi akllasqa karqanku, ichaqa ancha llasa q'ipikuna ñit'isqanwanqa ch'iqtakuqmi tukurqanku. Hukkunataq manan atirqankuchu pacha wayra utqaylla tikrakuyinkunapa pruebananta. Ichaqa qhipamanmi unayña wisch'usqa rumiman yuyay churakusqa. Wayraman, intiman, paraman, tempestadmampas rikuchisqa kaspapas, manan aslla ch'iqinllatapas rikuchirqanchu. Rumi wasi hatarichiqkunaqa kay rumita qhawarqanku. Llapa pruebakunataq atiparqan, hukllataqraq pishirqan. Sichus ancha sinchi ñit'iy pruebatapas atipanman chayqa, esquina rumipaq chaskinqaku nispa yuyarqanku. Chay pruebatam ruwarqanku. Rumitaqa chaskirqanku, maymanchus churana karqan chayman apaykurqanku, hinaspan cheqapuni tupaq kasqanta tarirqanku. Profetapa musquyninpi Isaíasqa kay rumita Cristopa unanchaquin kasqanta rikurqan. Payqa nin:”

“Apuynin qankunapa Señor de los Ejércitos-ta santifikaychis; paylla manchakuykichis kanan, paylla mancharinakuykichis kanan. Hinaspataq payqa santuario hina kanqa; ichaqa iskaynin Israel ayllukunapaqqa taksachinapa rumihina, urmachinapa qaqahina, Jerusalén llaqtapi tiyaqkunapaqqa toqllahina, trampahina. Askha paykunamantaq taksakunqaku, urmanqaku, p'akisqa kanqaku, toqllasqa kanqaku, hinaspataq hap'isqa kanqaku.” Profétic visiónpi uraykachasqa ñawpaq hamuyninman apasqa kaspas, profetata rikuchin Cristoqa muchuykunata, pruebakunata apananpaq kasqanta; chaykunapa simbólicon karqan Salomónpa templonpi hatun esquina rumiwan imayna ruwasqa kasqan. ‘Chayrayku Señor Dios nin kayhinata: Qhawariychis, Sionpi huk cimienta hina rumita churani, pruebasqa rumita, ancha chanin esquina rumita, allin takyasqa cimienta-ta: pichus creen, mana utqayllachu purinqa.’ Isaías 8:13–15; 28:16.”

Yupay yachayniyupinmi Diosqa akllarqan cimientopa ruminta, pay kikinmi churarqan. Suticharqanmi: “takyasqa cimienta” nispa. Tukuy pachapi runakunaqa chaymanmi saqeyta atinku llakikuykunankuta, ñak'ariyninkuta ima; llapantapas muchuyta atinmi. Hunt'asqa allin waqaychasqa kaywanmi paypa hawanpi sayarichiyta atinku. Cristoqa “pruebasqa rumi” mi. Paypi hap'ipakukuqkunataqa mana hayk'aqpas pantachinchu. Tukuy pruebakunatam muchurqan. Adampa huchanta, mirayninpa huchantawan ñit'iyta muchurqan, hinaspataq supaypa atiyinkunamanta aswan atipaq hina llusqirqan. Tukuy wanakuq huchasapa runa payman wikch'uykusqan q'epikunatam apaq. Cristopiqa huchayuq sunquqa samayta tarirqan. Paymi takyasqa cimientaqa. Llapa payta qhawaripa sayakuqkunaqa hunt'asqa waqaychasqa kaypi samanku.

Isaiaspa profecianpi, Cristota willakuykunapi rimarisqa, huk allin takyasqa cimientohina, hinaspataq urmanapaq rumi hina kasqanta. Apóstol Pedroqa, Santo Espíritu-pa pusasqan qillqaspa, sut'ita rikuchin pitaq Cristo cimientopaq rumi kasqanta, hinaspataq pitaq mitk'achinapaq qaqas kasqanta:

“Sichus qankichik Señorqa sumaq sonqoyuq kasqanta, payman asuychis, kawsay rumi hina; runakunaqa cheqnikuspa mana chaskisqa karqan, ichaqa Diospa akllasqanmi karqan, ancha chaninniyuqpas. Qamkunapas, kawsay rumikuna hina, hatarichisqa kankichik huk espiritu wasi kananpaq, ch’uya cura kay kananpaq, Jesucristo rayku Diospa ñawpaqenpi chaskisqa espiritu sacrificiokunata haywanaykichikpaq. Chayraykun Escrituraspi nisqa kachkan: Qhawariychis, Sionpi churani huk kurku esquina rumita, akllasqa, ancha chaninniyuqta; paypi creenqa manan p’eqayman urmaychu. Chaymi qamkuna creeqkunapaqqa payqa ancha chaninniyuq; mana kasukukuqkunapaqri, wasi ruwaqkuna cheqnisqanku rumiqa, chay kikinmi tukurqan esquinaq umanman, mitk’achiq rumi, urmachiq qaqa hina, simita mana kasukuspa urmanankupaq.’ 1 Pedro 2:3–8.”

“Pikunataq inikuykuqkunapaqqa, Cristoqa chiqap sayaq cimienton. Kaykunaqa chay Rumi pataman urmayku, pakikunku. Cristo-man uyaykukuywan, paypi iñiywan ima, kaypi rikuchisqa kanku. Rumi pataman urmayku chaymanta pakikuyqa kikinpa aswan allin kasqanmanta qatipakuyta saqeymi, hinaspataq wawa hina huch’uy sunquyuq kaywan Cristo-man hamuy, huchankunamanta wanakuywan, pampachaq munakuyninpi iñispa. Chay hinaqa, iñiywan kasukuywanmi Cristo patapi cimientoyku hina hatarichisun.”

“Kay kawsak rumipi, judíokunapas mana judíokunapas kikinllataq hatarichikuyta atinku. Kaymi sapallan cimentu maykipi allinta, mana kuyukuqtaq hatarichikuyta atisun. Lliwpaqmi ancha hatun; lliw pacha llasa q’epiyninta, aparikuynintapas apananpaqmi ancha kallpasapa. Cristowan, chay kawsak rumiwan, hukllachasqa kaspapa, kay cimentu patapi hatarichiqkunapaq kawsak rumikuna tukunku. Achka runakunaqa kikinkupa kallpallanwanmi llaqllasqa, llusp’ichisqa, sumaqchasqa kanku; ichaqa mana atinkuchu ‘kawsak rumikuna’ kayta, Cristo wan mana hukllachasqa kasqankurayku. Mana kay hukllachakuywanqa, manam pipas qispichisqa kayta atinchu. Cristopa kawsaynin ñuqanchik ukhupi mana kaptinqa, manam tentacionpa wayrakunata sayayta atisunchu. Wiñay qispichikuyninchikqa allin, mana llullakuq cimentu patapi hatarichikuyninchikmanmi hap’ipakun. Kunan p’unchawqa achka-achka runakuna mana hayk’aqpas pruebasqa cimentukunapi hatarichkanku. Para urmamptin, tempestad phiñakuptin, unu llump’aykuna hamuptinpas, wasinkuqami urmanqa, mana wiñay Roca patapi, Cristo Jesús sutiyaq hatun esquina rumipi sayachisqa kasqanrayku.”

“Simipi willanakupaq, mana kasukuqkuna kaspas,’ Cristoqa urmaykuchiq rumiñam. Ichaqa ‘wasi ruwaqkuna mana allinpaq qhawarisqan rumim, chaylla kikin muyu k’uchupa umallinman tukusqa.’ Hina mana chaskisqa rumi hina, Cristoqa kay pachapi ruwanasninpiqa qhasilla qhawarisqa, millayta rurapayasqa ima karqan. Payqa ‘runakuna despresiasqan, qonqapusqan; llakiq runa, ñak’ariyta reqsiq: ... Payqa despresiasqa karqan, ñoqanchikqa manam payta yupaychasqanchikchu.’ Isaías 53:3. Ichaqa aswan pisi p’unchawkunallañam glorificasqa kananpaq qayllamurqan. Wañusqakunamanta kawsarimusqanwanmi sut’inchasqa kanqa ‘atinyuq Diospa Churin’ nisqa hina. Romanos 1:4. Iskay kuti hamusqanpim hanaqpachapa kay pachapapas Señor kasqan rikuchisqa kanqa. Kunan payta chakataqkama apayta munasqakunaqa hatun kayninta reqsinkaku. Lliw unibersopa ñawpaqenpim mana chaskisqa rumiqa muyu k’uchupa umallinman tukunqa.”

“Pipasmanpaqmi urmamunqa, chayqa ñut’usqata ruranku.” Cristo-ta mana chaskiq runakunaqa utqaylla llaqtankuta, nacionninkutapas chinkachisqa rikunankupaq karqan. Hatun kayninkuqa pakisqa kanqa, wayra ñawpaqpi allpa ñut’u hina ch’iqichisqa. Hinaqa, ¿imañataq judíokunata chinkachirqa? Chayqa qaqa karqan; chayman sayachikuspa hatarichikuspankuqa, qespichisqa, allin waqaychasqa kanankupaqmi karqan. Diospa allin kaynin pisipachasqa, chanin kaynin p’enqasqa, khuyapayakuynin mana yupaychasqa karqan. Runakunaqa kikinkuta Diospa contranpi churakurqanku, hinaspa llaqa ima qespichiyninkupaq kanman karqan chayqa chinkayninkuman tukusqa. Llaqa imatapas Dios kawsaypaq kamachisqanqa, paykunaqa wañuyqaqmi tarikurqanku. Judíokuna Cristo-ta chakatasqankupiqqa Jerusalénpa chinkayninmi kasqa. Calvariopi ichhusqa yawarqa kay pachapaqpas, hamuq pachapaqpas thuñiykuman urmachiq llasaymi karqan. Chay hinallataqmi kanqa hatun tukuypi p’unchawpi, Diospa graciata mana chaskiqkunaman juicio urmamunqa chay p’unchawpi. Cristo, paykunapaq urmanankupaq qaqan, chaymantaqa paykunaman rikurinqa huk piñakuq orqo hina. Uyanpa k’anchaynin hatun kaynin, chanin runakunapaq kawsay kasqa, mana allinkunapaqqa ruphaq nina kanqa. Munay mana chaskisqa, gracia pisipachasqa kaptinmi, huchasapa runaqa chinkachisqa kanqa.”

“Achka ejemplokunawanwanwanwan, hinaspa kutimuy warningkunawanmi, Jesusqa rikuchirqa imanas kananpaq judíokunapaq Diospa Churinta mana chaskisqankurayku. Kay simikunapiqa Payqa rimasharqa llaqa tiempokunapi llaqa runakunamanmi, paykunamanqa mana munanku chaskiyta Payta Qispichiqninkuta hina. Sapa warningqa paykunapaqmi. Millaychasqa temploqa, mana kasukuq churiqa, llullakuq chakra cuidadoresqa, pisipaq qhawasqa wasi ruwaqkunaqa, llaqa huchasapa runaqa kawsayninpi masinkunata tarinku. Mana arrepientekuptinqa, paykunapaq unanchasqa castigoqa paypa kananpaqmi.” Desire of Ages, 597–600.

Kayta qatiq qillqapi kaytaqmi ñawpaqman apanqaku.